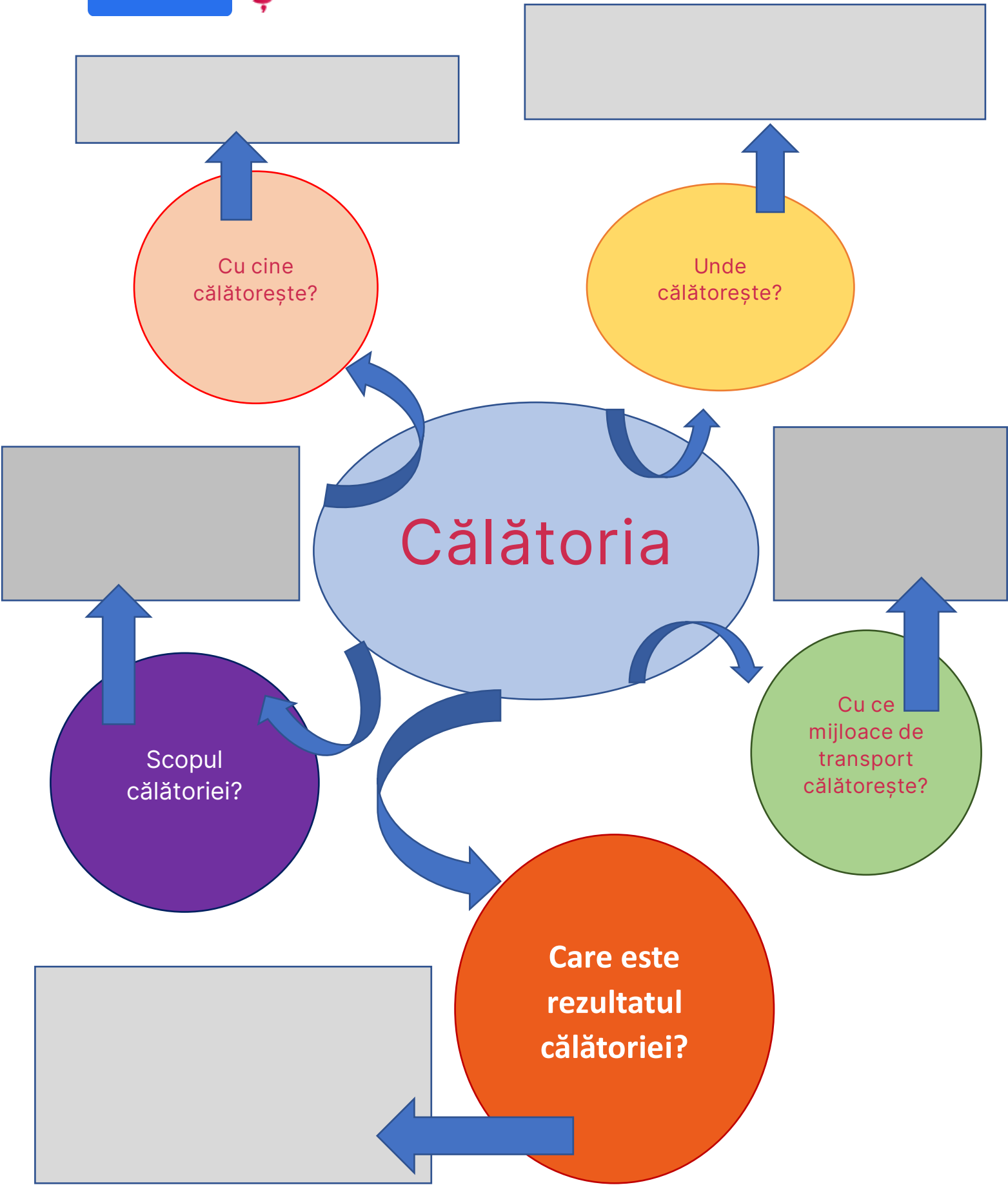

UN ANTREPRENOR DE SUCCES!

SCOP	Cunoașterea abilităților antreprenoriale
TEMA DIN PROGRAMĂ ȘCOLARĂ LA CARE POATE FI APLICATĂ	<i>„Hanu Ancuței” de Mihail Sadoveanu (Negustor lipscan)</i>
GRUPUL ȚINTĂ	elevi clasa a X-a
NIVEL DE DIFICULTATE	mediu
LOCUL DE DESFĂȘURARE	sala de clasă
FORMA DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚII	activități de grup, activitate frontală
MATERIALELE NECESARE	fișe de lucru, fișe cu instrucțiuni
TIMPUL NECESAR	50 minute
RESURSE	videoproiector, flipchart și tablă interactivă
VA ÎNVĂȚA / CE VA ȘTI SĂ FACĂ ELEVUL LA SFÂRȘITUL ACTIVITĂȚII	La sfârșitul activității, elevii vor realiza profilul unui antreprenor, descoperind trăsăturile acestuia cu ajutorul textului literar (citate semnificative).
DESCRIEREA ACTIVITĂȚII PAS CU PAS	1. Elevii vor alcătui 6 grupe de lucru. Fiecare grupă va primi un citat semnificativ din „Hanu Ancuței” de Mihail Sadoveanu. (20 minute)

2. În acest timp, pe flipchart, va fi amplasată fișa călătoriei negustorului. Va fi proiectat pe tablă dicționarul care aduce explicații pentru anumiți termeni arhaici.
3. La sfârșitul celor 20 de minute de lucru, fiecare grupă își va desemna un reprezentant care va expune clasei și va nota pe fișa călătoriei (în dreptunghiurile gri) răspunsurile la întrebarea pe care a analizat-o cu ajutorul citatului primit.
(20 minute)
4. Se postează pe tabla interactivă fișa conținând trăsăturile unui antreprenor. Elevii vor asocia aceste trăsături cu acțiunile personajului Damian Cristișor și îi vor alcătui un profil antreprenorial. Ei vor constata că trăsăturile unui antreprenor din secolul al XIX-lea sunt aceleași ca cele din prezent.
(10 minute)

NOȚIUNI/ TERMENI DE EDUCAȚIE FINANCIARĂ

antreprenoriat

abilități antreprenoriale

TEMĂ

Elevii vor primi fișa care prezintă alte informații referitoare la negoțul care se făcea în epocă, atât în Iași, cât și în București. Ei vor accesa link-urile propuse și pot căuta aceste informații și în alte surse. Tema îi va ajuta să-și creeze o imagine de ansamblu asupra comerțului în epocă (secolul al XIX-lea, mai ales în prima sa jumătate).

Realizat de: Simona Bădițescu, Profesor de limba și literatură română

Revizuit de: Smaranda Graur, Inspector de limba și literatură română

FIȘĂ DE LUCRU

Elevii se împart în șase echipe și fiecare primește câte un citat pe care îl analizează.

Echipa 1.

Dacă dorești, căpitane Neculai, vorbi el, am să-ți spun cum mi-au fost petrecerile mele prin țări străine. Fiind de Cel de sus rânduit într-o cinstită breaslă ca aceea în care mă aflu, acum câțiva ani am ajuns cu bine la o stare mulțămitoare și la puțină avere. Atuncea am socotit că mi-a venit vremea să mă ridic și mai sus cu puterile mele și, precum au făcut alți negustori bătrâni, m-am hotărât și eu să mă duc la Lipsca. Până-ntr-acea vreme umblam la iarmaroace cumpărând marfă de la negustori nemți și jidovi. Dar am cugetat apoi că dobânda lor e mai bine s-o agonisesc eu. S-așa am încercat, acu doi ani, un drum până la Liov. Și umblând atunci cu folos, mi-am pus în gând acest an să merg mai departe: la Lipsca.

Echipa 2.

Și îmbrățișând pe Grigoriță, fratele meu mezin, și lăsându-l în dugheană, m-am suit în căruță și-am apucat drumul Hușilor. Apoi de la Huși am trecut Prutul și mi-am arătat la stăpânirea rusească toate îndreptările. Iar la Tighina, pe Nistru, m-am întâlnit c-un negustor arman, de sub stăpânirea muscalilor, cu care am mai făcut eu afaceri. Sfătuindu-ne și înțelegându-ne, am cumpărat noi, acolo la Tighina, cinci sute de batali: frumoasă și bună marfă. Am plătit câte-o rublă bucata. Și-ndată, fără întârziere, având cu noi patru oameni, am pornit pe jos acei batali, în sus, pe Nistru. Am trecut fără năcaz granița la nemți și-am dat la Cernăuți. De-acolo la Liov. Și-n Liov am pus marfa noastră în tren și-n puține zile am ajuns la Ștrașburg și-am vândut batalii c-un galbăn bucata - și i-au luat alți negustori, să-i ducă la un târg care se chiamă Pariz.

Echipa 3.

Și-am umblat, zise el, la nemți pe drumuri și-n târguri, și nime nu mi-a făcut, nici o sminteală, nici om de rând nici slujbaș împărătesc. Și mi-am adus cu căruța aceea de foc, cum zice omul ista care nu crede, marfa până la Liov. Iar la Liov am încărcat-o în șarabane nemțești. Și la Suceava am schimbat-o în cară de-acestea din Cordon. Și la Cornu-Luncii am intrat în țara Moldovei, cu

bucurie. Și dând vamă cătră Domnie, vameșii m-au întrebat dacă nu le-am adus și lor câte-un dar de la iriticii și ticăloșii aceia de nemți. Atuncea am vârât mâna în buzunarul din dreapta al giubelii și-am scos pentru doi vameși câte-un baider roș. Căci din vreme mă pregătisem pentru asemenea împrejurare, ca să nu-mi spintec boccelele. Bucurându-i astfel, m-au lăsat să trec; și-am umblat cu liniște până în drept cu Boroaia. Ci acolo a ieșit din lunca Moldovei un călăreț, frumos și voinic om, și mi-a făcut semn cu mâna, să stau. Am înțeles că, dacă nu stau, are să-mi facă semn cu pistoalele. Și stând și așteptându-l s-a apropiat de carăle mele și m-a întrebat cine sunt și de unde vin și ce fel de marfa duc. I-am spus toate, ca unui județ.

Echipa 4.

Așa? Atunci să-mi spui ce marfă ai. — Apoi ce marfă să am? Am marfă de la Lipsca din țara nemțască. Tot felul de horbote, și mărgele, și cercei, și pânzeturi pentru nevoile femeiești. — Ce vrei dumneata să fac cu asemenea marfă? zise hoțul. N-ai găsit la acei păcătoși altceva, potrivit pentru un voinic ca mine? — Ba, dacă nu ți-i cu supărare și dacă ți-a plăcea, m-am gândit și la asta, om bun, îi spun eu. Poftim un baider roș de lână de la India, cum n-are nimeni în toată țara și care șade bine mai cu samă omului calare! — Să văd! cere hoțul. Eu îndată scot din buzunarul celalalt al giubelei, al treilea baider și i-l întind. Când l-a văzut, mare bucurie pe acel voinic. L-a luat și s-a dus mulțămindu-mi.

Echipa 5.

Bucuros de întâmplare, nimeresc în sat la Drăgușeni, tot deasupra Moldovei. Opresc carăle în popas și pun pe oameni să facă un foc la botul boilor și-o mămăligă în cujbă. Când scot eu brânza și răstoarnă ei mămăliguța, iaca se înfățișează privighetorul și-mi cere îndreptările, din porunca ispravniciei. Ce să vă spun? Eu am strașnice îndreptări și mai ales o scrisoare de la nănașul meu dumnealui aga Temistocle Bucșan. Scot și-i arăt îndreptările și-i vâr sub nas mai ales acea scrisoare. Zice așa în acea scrisoare: «Din porunca măriei sale Vodă, dumneata ispravnic, ori privighetor, ori vameș, ori vornic de sat, orișicine ai fi, să nu cumva să cutezi a vătăma acestuia neșător ci să-l lași a merge cu pace la locul său. Așa.» Se chiorăște acel privighetor la pecete și la iscălitură și cârnește din nas.

Echipa 6.

Dumneata, jupâne, vii din țara nemțască? Răspund: — Da. Vin de la Lipsca. — Și ce fel de marfă aduci? — Apoi ce fel de marfă? Tot felul de horbote, și mărgele, și cercei, și pânzeturi, și cituri,

pentru trebuințele femeiești. — Numai asta? zice el. Apoi ce poate face cu asemenea lucruri un holtei precum mă aflu eu? — Nu poate face nimica, îi întorc eu cuvânt zâmbind. Dacă nu ți-i cu supărare și dacă ți-a fi pe plac, cinstite privighetor, eu m-am gândit și la o întâmplare ca aceasta. Și am la mine, pe lângă toate fleacurile muieresti, un baider roș de lână de la India, cum nu se mai află pe lumea asta mai frumos. — Să văd, mă îndeamnă privighetorul. Eu scot al patrulea baider și i-l dau, și el se duce fără să-mi mulțamească.

DICȚIONAR

DUGHEĂNĂ, *dughene*, s. f. Prăvălie mică, săracăcioasă. [Pl. și: *dugheni*] – Din tc. dükkân.

- sursa: DEX '09 (2009)

dugheană sf [At: PRAV. 30 / V: *diga~*, *doga~*, *duchian sm*, *dughean*, *dughian* / Pl: *~eni*, *~ene* / E: tc *dükkân*^[1]] 1 Prăvălie mică (uneori improvizată) în care se expun și se vând diferite mărfuri alimentare, de îmbrăcăminte sau numai băuturi. 2 Prăvălie mică și săracăcioasă. 3 (Reg) Casă urâtă. 4 Dans popular moldovenesc foarte vechi, jucat de un bărbat și o femeie care țin capetele unei basmale sub care se învârtesc din când în când. 5 Melodie după care se execută dugheana.

LIPSCA, vechea denumire (care a circulat în Țările Române) a orașului german *Leipzig*.

lipscan, lipscani substantiv masculin

- 1. Negustor care vindea pe piețele românești mărfuri aduse de la Lipsca.

etimologie:

- nume propriu Lipsca (= *Leipzig*) + sufix *-an*.

baider, baidere substantiv neutru

- 1. regional Fular de bumbac sau de lână colorată.

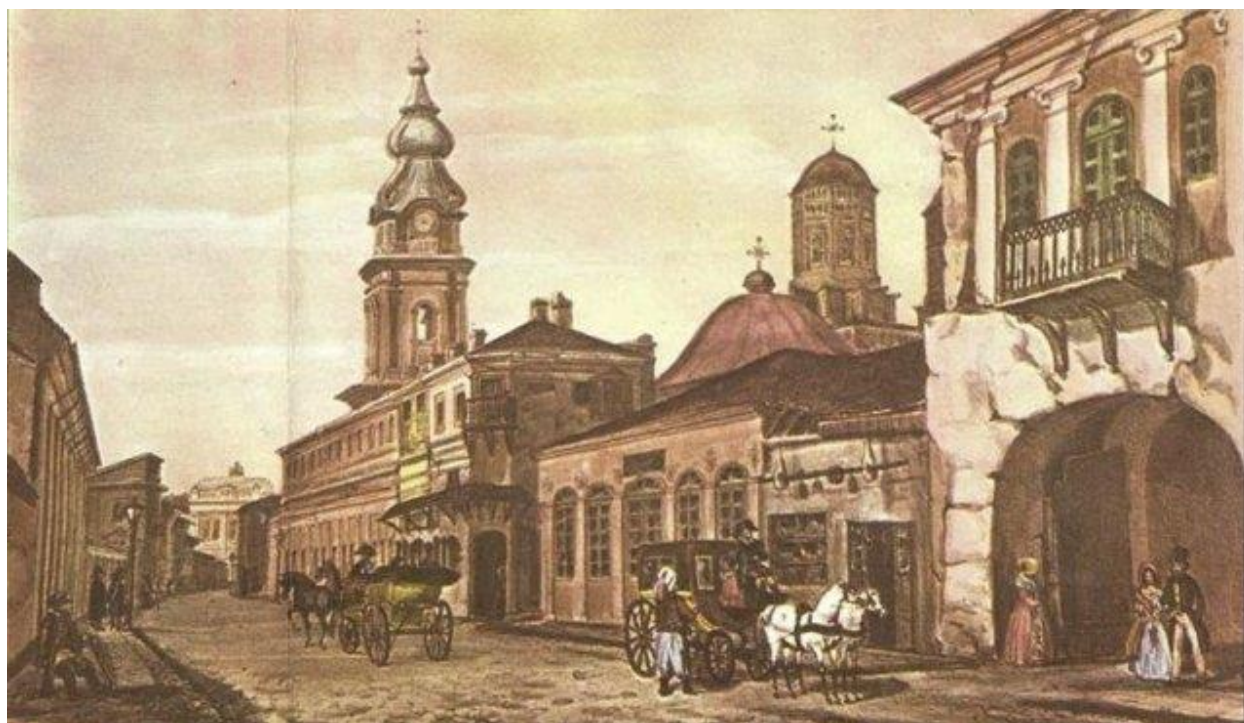
sinonime: fular diminutive: baideraș

etimologie:

- limba germană Beider

Negoțul în epocă (Iași și București)

Mă chiamă Dămian Cristișor, întregi negustorul, și am dugheană la leși, în ulița mare.

Ulița mare, 1845

<https://www.liasi.ro/file-din-istoria-iasului/>

<https://www.liasi.ro/galerii-foto-iasi/iasul-de-odinioara/>

<https://www.bakinglab.nl/the-value-of-old-bread/>

<https://historia.ro/sectiune/general/istoria-strazii-lipscani-una-dintre-cele-mai-565696.html>

<http://muzeulbucurestiului.ro/leipzig-bucuresti-lipscani-o-poveste-europeana/>

Trăsăturile unui antreprenor

Un antreprenor este o persoană care inițiază, dezvoltă și gestionează o afacere sau un proiect în scopul obținerii de profit și succes. Acesta are anumite trăsături distincte care îl diferențiază de alte tipuri de profesioniști. Iată câteva trăsături ale unui antreprenor:

1. Viziune și pasiune

Un antreprenor are o viziune clară asupra afacerii pe care o dezvoltă și este pasionat de ceea ce face. El are capacitatea de a-și imagina și de a crea ceva nou și de a transforma această viziune în realitate.

2. Orientat către acțiune

El este dispus să acționeze și să-și asume riscuri pentru a-și atinge obiectivele. Își asumă responsabilitatea și nu se teme de eșecuri, văzându-le ca oportunități de învățare și creștere.

3. Capacitatea de a rezolva probleme

Antreprenorii se confruntă adesea cu obstacole și provocări, iar abilitatea de a găsi soluții creative și inovatoare este esențială. Aceștia gândesc în mod strategic și au capacitatea de a lua decizii rapide și bine fundamentate.

4. Abilități de leadership

Un antreprenor este un lider și poate inspira și motiva echipa să lucreze în direcția obiectivelor stabilite. El are abilități de comunicare și negociere și poate construi și menține relații solide cu clienții, partenerii de afaceri și angajații.

5. Învățare continuă

Antreprenorii sunt deschiși la învățare și sunt dispuși să-și dezvolte constant cunoștințele și abilitățile. Ei înțeleg că lumea afacerilor este în continuă schimbare și că adaptabilitatea și flexibilitatea sunt cheia succesului pe termen lung.

6. Rezistență și perseverență

Antreprenorii se confruntă cu multiple provocări și eșecuri pe parcursul "călătoriei" lor antreprenoriale. Cu toate acestea, ei au o rezistență puternică și o dorință de a depăși obstacolele și de a reuși. Perseverența este un factor-cheie în fața eșecurilor și în atingerea succesului.